

«Kazakhstan Bar Association»
Заң консультанттар палатасының
Мүшелерінің Жалпы жиналышының
2019 жылғы 2 тамыздағы Шешімімен
«Бекітілді»



КӘСІБИ ӘДЕП КОДЕКСІ

ал Ф. мемл. 2

1 - бөлім. Кіріспе

Заң консультанттарының Қазақстан Республикасындағы қызметі Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының басқа заңдары бойынша кепілдік берілген адамның, азаматтың негізгі құқықтары мен бостандықтарын, жеке және заңды тұлғалардың заңды мүдделерін қорғауда аса маңызды рөл атқарады.

«Kazakhstan Bar Association» Заң консультанттар палатасының (бұдан әрі – Палата) мақсаты жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін оларға білікті заң көмегін көрсету, сондай-ақ азаматтардың және үйымдардың құқықтарын, бостандықтарын және заңды мүдделерін іске асыруға жәрдемдесу болып табылады.

Палатаның мүшелері болып табылатын Заң консультанттарының (бұдан әрі мәтінде – Заң консультанты) осы Көсіби әдеп кодексі (бұдан әрі мәтінде – Кодекс) сот төрелігінің тиісті түрде жүзеге асырылуы, азаматтар мен үйымдардың құқықтарының сақталуы үшін Заң консультанттының өз борышын тиісті түрде орындаудына, ал олар сақталмаған жағдайда Қазақстан Республикасының «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» заңында, Палатаның стандарттары мен ережелерінде көзделген тәртіппен Заң консультанттының тәртіптік жауаптылығы болуына кепілдік беруге арналған.

Кодекс Заң консультанты басшылықта алуға тиіс болатын моральдық және этикалық ниет-ойларды толық анықтау мақсатын көзdemейді, өйткені бұл мүмкін емес. Ол этикалық нормаларды бұзбастаң, заң көмегін көрсету қызметімен айналысуға мүмкін болатын шектерді ғана белгілейді.

Кодекс Заң консультанттарының заң қызметтерін көрсету кезінде сақтауы үшін міндепті болатын, негізге алынатын қағидаларды айқындайды.

Кодексте ешнөрсе Заң консультанттың заң қызметтерін көрсету кезінде қолданылатын заңнаманың талаптарын сақтаудан босатпайды.

Палата Заң консультанттарын Қазақстан Республикасы заңнамасының, Палата Жарғысының, Көсіби әдеп кодексінің, заң көмегін көрсету стандарттарының негізінде және заң қызметтері сапасының өлшемшарттарын мұлтіксіз сақтай отырып заң көмегін көрсетуге міндептейді.

Өзінің көсіби міндептерін орындау кезінде Заң консультантты өз әрекетімен азаматтардың, заңды тұлғалардың бұзылған немесе дауланатын құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерін қорғалуына және қалпына келтірілуіне, азаматтық айналымда және көпшілік-құқықтық қатынаста заңдылықтың сақталуына, даудың бейбіт жолмен реттелуіне, құқық бұзушылықтың алды алынуына және қоғамда заң мен сотқа құрметпен қараудың қалыптасуына, сондай-ақ заң консультантты мамандығының, оның абыройы мен қадір-қасиетінің қорғалуына септеседі.

Азаматтарға және үйымдарға білікті заң көмегін көрсету, барлық сот инстанцияларында, барлық билік органдарының, үйымдардың алдында оларға өкілдік ету кезінде Заң консультантты қорғану құқығын жүзеге асырудың Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша жол берілетін кез келген құралдарын пайдалануға құқылы.

2 - бөлім. Заң консультанттарының көсіби қызметінің қағидалары

Көсіби қызметін жүзеге асыру кезінде Заң консультантты тәуелсіздік, сенімділік (сенім), құпиялық, клиент мүдделерінің басымдығы, мүдделер қайшылығына жол берілмеушілік, бейілділік, заңдылық, адал ниеттілік және бейтараптық сияқты негізгі міnez-құлық қағидаларын сақтауға міндепті.

2.1 Тәуелсіздік қағидасы

Өзінің міндептерін орындау және өкілеттіктерін іске асыру кезінде Заң консультантты кез келген сыртқы немесе ішкі (корпоративтік) өсерден тәуелсіз болуға және Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасы заңдарының, заң консультанттының қызметін реттейтін басқа да нормативтік құқықтық актілердің, Палата Жарғысының және осы Кодекстің ережелері шенберінде ғана әрекет етуге тиіс.

2.2 Сенімділік (сенім) қағидасы

Клиенттің Заң консультанттына деген сенімі, оның сенімділігі оның жеке біліктілігіне, обьективтілігі мен бірбеткейлігіне, адалдығына, инабаттылығына, міндептілігіне негізделеді.

2.3 Құпиялық қағидасы

- 2.3.1 Заң консультанттына белгілі болған және оның заң көмегін көрсету жөніндегі қызметімен байланысты кез келген ақпарат ол үшін құпия ақпарат болып табылады.
- 2.3.2 Құпиялықты сақтау уақыт шенберімен шектелмейді. Заң консультантты клиент туралы құпия ақпаратты оның жазбаша келісімімен ғана жария ете алады.
- 2.3.3 Заң консультантты онымен бірге заң көмегін көрсету процесіне қатысатын басқа заң консультанттарынан, кез келген басқа тұлғалардан құпиялықты сақтауын талап етуге құқылы.

2.4 Клиент мүдделерінің басымдығы қағидасы

- 2.4.1 Заң консультантты клиентке құрметпен қарауға тиіс.
- 2.4.2 Заң консультантты заң көмегін көрсету кезінде клиенттің мүдделерін басшылыққа алуға және оның мүдделерін өзінің мүддесінен немесе басқа мүддеден жоғары қоюға тиіс, дегенмен бұл орайда ол қолданылатын заңнамаға, сот төрелігіне немесе тиісті түрде қызмет көрсетуге қатысты алғанда өзінің басқа да көсіптік міндеттеріне қатер туғызыбауға тиіс.
- 2.4.3 Егер Заң консультантты қызмет көрсететін кезде клиент оны, қолданылатын заңнамаға, сот төрелігіне немесе тиісті түрде қызмет көрсетуге қатысты алғанда, Заң консультанттының немесе ол өкілдік ететін Заң ұйымының кесіби міндеттіне қатер туғызатын тәсілдемелер мен әдістерді пайдалануға көндірге тырысса, Заң консультантты өзі басшылыққа алатын заң қызметтерін көрсетудің қағидалары туралы және клиент талап етіп отырған тәсілдемелер мен әдістердің осындай қағидаларға қайшы келетіні туралы клиентті хабардар етуге тиіс. Егер Заң консультантты және клиент қызмет көрсетудің тәсілдемелері мен әдістеріне қатысты ұмыраға келе алмаса, Заң консультанттының қызмет көрсетуден бас тартуына кеңес беріледі.
- 2.4.4 Заң консультанттының білікті және кесіби түрде қызмет көрсету үшін клиенттің сұранысына сәйкес келетін ресурстары, машиқтары мен тәжкірбесі болуға тиіс.
- 2.4.5 Егер Заң консультанттының білікті және кесіби түрде қызмет көрсетуі үшін тиісті ресурстары, машиқтары мен тәжкірбесі жоқ болса, ол клиентке қызмет көрсетпеуге тиіс. Мұндай жағдайда ол клиентке тиісті ресурстары, машиқтары мен тәжкірбесі бар басқа маманға жүгінуге кеңес бере алады. Егер Заң консультантты тиісті түрде түсіндірғеннен кейін, клиент сонда да оның қызмет көрсетуін талап етсе, онда клиенттен оның дәл осы Заң консультанттының қызмет көрсетуіне келісітін туралы жазбаша өтініші алынуға тиіс.
- 2.4.6 Заң консультантты клиенттің атынан өрекет ететін тұлғада тиісті өкілеттік бар екенине көз жеткізуге және осындай тұлғаның өкілеттігіне көзін жеткізгенге дейін заң қызметтерін көрсетпеуге тиіс.
- 2.4.7 Клиентке қызмет көрсету кезінде Заң консультантты клиент ұсынған ақпараттың және құжаттардың растьыры презумпциясына негізделеді және тек егер құжаттарда анық қате жіберілмесе немесе Заң консультантты онда кездейсоқ қате болуы мүмкін және құжаттардың растьырын анықтау қажет деп есептемесе ғана, оларға қосымша тексеру жүргізуге міндетті емес. Егер қызмет көрсету кезінде сапалы қызмет көрсетілуі үшін қажетті бүкіл ақпаратты және құжаттарды клиенттің түгел бермегені белгілі болса, Заң консультантты мұның себебін анықтауға және Клиент қаскөйлікпен сенбестік байқатқан жағдайда оған қызмет көрсетуден бас тартуға құқылы.
- 2.4.8 Заң консультантты клиентке қызмет көрсетудің барлық шарттарына және ең оңтайлы шешім қабылдау үшін клиентке көрсетілуі қажет қызметтердің көлеміне қатысты ақпарат беруге тиіс. Бұл орайда Заң консультантты ең алдымен, клиенттің мүдделерін назарға алып, клиентке қажет деп есептейтін қызметтерді ғана көрсетуге тиіс.
- 2.4.9 Заң консультантты клиенттің дауы соттан тыс реттеге арқылы шешілуі үшін ақылға қонымды барлық күш-жігерін салуға тиіс, осы орайда ол талап қоюдың ескіру мерзімінің өтүіне жол бермеуге және клиентті сотқа жүгіну мүмкіндігінен айырмауға тиіс. Егер дауды басқа тәсілдермен шешуге мүмкіндік болса және егер бұл клиенттің

Астана

мүдделеріне сәйкес келсе, Заң консультанты соттың істі қарауды бастауына алып келетін қасақаналық іstememeuge тиіс.

- 2.4.10 Заң консультанты клиентте туындауы мүмкін болатын тәуекелдер туралы, сондай-ақ қызмет көрсету кезінде қажет болатын қосымша төлемдер (мемлекеттік баж, айыппұлдар және т.б.) туралы клиентке хабарлауы қажет.
- 2.4.11 Егер клиент езінің берген тапсырмасын болдырмаса, онда Заң консультанты бүкіл алынған құжаттарды клиенттің нұқсауы бойынша оған немесе басқа заң консультантына кідіріссіз табыстауға тиіс, тек бұған қолданылатын заңнамаға сәйкес Заң консультантында қалуға тиіс болатын құжаттар (құжаттардың көшірмелері) жатпайды.
- 2.4.12 Заң консультанты езіне сеніп тапсырылған клиенттің немесе езге тұлғалардың мүлкі мен құжаттары үшін толық жауапкершілік көтереді. Заң консультанты клиенттердің ақшалай қаражатын езінің қаражатымен араластырмауға тиіс, сондай-ақ клиенттердің ақшалай қаражатын қолданылатын заңнамада белгіленген мерзімнен ұзақ уақыт өзінде ұстамауға тиіс. Заң консультанты клиентке тиесілі қаражатты кез келген сәтте қайтартуға дайын болуға тиіс.
- 2.4.13 Клиенттің дауының мәніне қатысты клиентпен арада келісілген көрсетілетін қызметтердің сыйақысынан басқа, Заң консультантының қандай да бір қаржылық мүдделілігі болмауға тиіс. Заң консультанты клиенттің дауы бар немесе ол бойынша клиенттің ісі жүргізілетін мүлкіті тікелей немесе жанама түрде сатып алмауы керек.
- 2.4.14 Заң консультанты клиенттің атынан үшінші тұлғаларға төлем жасамауға тиіс, бұл сыйбайлас жемқорлыққа, ақшаны заңдастыруға және ақшаның ізін жасыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі қолданылатын заңнаманы бұзушылық деп қарастырылуы мүмкін.
- 2.4.15 Қызмет көрсету кезінде клиентпен алдын ала келісілу шартымен Заң консультанты жеке тапсырмаларды орындауды тиісті көсіби тәжірибесі және жақсы атағы бар үшінші тұлғаларға тапсыра алады.

2.5 Мүдделер қайшылығына жол берілмеушілік қағидасы

- 2.5.1 Егер бір іс бойынша екі немесе одан көп клиенттің мүдделері келіспейтін болса, немесе негізді түрде мүдделер қайшылығының тәуекелі туындауы мүмкін болса, Заң консультантының оларға заң консультациясын беруге немесе оларға өкілдік етуге құқығы жоқ. Дәл осы талап мүдделер қайшылығы немесе осындай мүдделер қайшылығының тәуекелі заң көмегін көрсету барысында туындаитын жағдайларға да таралады.
- 2.5.2 Тиісті клиенттердің арасында іс бойынша мүдделер қайшылығы туындаитын кезде, сондай-ақ құпиялықтың бұзылу қатері бар болған және/немесе заң консультантының тәуелсіздігі шектелуі мүмкін болатын кезде Заң консультантты барлық клиенттердің (олар екеу немесе одан да көп болған жағдайда) мүдделеріне өкілдік етуін тоқтатуға міндетті.
- 2.5.3 Егер Палатаның мүшелері болып табылатын Заң консультанттарының арасында жеке жанжал немесе көсіби сипаттағы қайшылық туындааса, олар ең алдымен оны достық жолмен шешуге тырысуға тиіс. Мүдделер қайшылығына байланысты езінің әріптесіне – Заң консультантына қарсы ресімді қозғамас бұрын, Заң консультантты Палатаға қайшылықты достық жолмен шешуге мүмкіндік беру үшін Палатаны хабардар етуге тиіс.
- 2.5.4 Палатаның мүшелерінде заң көмегін көрсетудің басқа субъектілерімен арада (адвокаттар, заң консультанттары - басқа заң консультанттары палаталарының мүшелері) жеке жанжал немесе көсіби сипаттағы қайшылықтар туындаитын жағдайда, Заң консультанттары тартысты жағдайды бейбіт жолмен реттеу үшін шара қабылдауға міндетті, сондай-ақ Палатаның жанжалды шешуге жәрдемдесуіне мүмкіндік беру үшін Палатаны хабардар етуге тиіс.
- 2.5.5 Заң консультанты Палатаның беделіне немесе абырайына нұқсан көлтіруі мүмкін болатын тартысты жағдайлардан аулақ болуға, сондай-ақ Палатаның құрамында

болатын кезеңде, сол сияқты мүшелікті тоқтатқаннан кейін 3 жыл бойы Палатаның қызметіне қатысты көпшілік алдында сөз сөйлеуден, пікір айтудан және баға беруден тартынуға тиіс.

2.6 Бейілділік қағидасы

- 2.6.1 Заң консультанты қызметтерді тиісті түрде зейінділік, біліктілік, адаптациялық пен ықылас танытып көрсетуге тиіс.
- 2.6.2 Заң консультанты тек елеулі негіз болған жағдайда ғана және, егер бұл мүмкін болса, клиенттің мүдделеріне жағымсыз әсер етпейтіндей жолмен қызмет көрсетуін тоқтатуға құқылышы. Қызмет көрсетуді тоқтатудың елеулі негізі, соның ішінде, мынадай жағдай болуы мүмкін:
 - а) мүдделер қайшылығы жағдайының туындаусы;
 - б) белгіленген мерзім ішінде Заң консультантының көрсеткен қызметіне клиенттің ақы төлемеуі;
 - в) клиенттің Заң консультантына қатысты арам ниетті, әдепсіз мінез-құлық танынды;
 - г) қолданылатын заңнамада, шартта немесе Кодексте көзделген басқа жағдайлар.
- 2.6.3 Заң консультанттарының арасындағы жеке қарым-қатынысы клиенттің мүдделеріне әсер етпеуге тиіс.
- 2.6.4 Қолданылатын заңнамада көзделген жағдайларды қоспағанда, Заң консультанты өзінің жеке мүддесі үшін де, үшінші тұлғалардың мүддесі үшін де клиенттің мүдделерінен бас тартуға құқылышы емес.

2.7 Адал ниеттілік және бейтараптық қағидасы

- 2.7.1 Заң консультанты қызметтерді тиісті түрде зейінділік, біліктілік, адаптациялық пен ықылас танытып көрсетуге, тәртіпті болуға, асығыстыққа жол бермеуге және клиенттің сұрау салуын және клиент берген ақпарат пен құжаттарды үстірт зерделеу жағдайын болғызыбауға тиіс.
- 2.7.2 Заң консультанты көрсетіліп отырған қызметтерге қатысты клиенттен келіп түскен барлық негізді шағымдар мен ескертүлерді қарауға және жұмысты жетілдірудің барлық қажетті амалдарын жасауға тиіс.
- 2.7.3 Заң консультанты ешқашан да қызмет көрсету уақытын созбауы, клиентке бұл жағдайда қажеті жоқ әрекеттерді жасауға кеңес бермеуі, сондай-ақ көрсетілетін қызметтердің сыйақысын көбейту мақсатында басқа әрекет жасамауы немесе әрекетсіздікке жол бермеуі керек.
- 2.7.4 Сот процесінде Заң консультанты өзі таңдаған позицияда бірбеткей және табанды болуға, клиенттің мүдделерін барынша нәтижелі қорғау үшін заңнама бойынша жол берілетін бүкіл процессуалдық мүмкіндіктерді пайдалануға тиіс.
- 2.7.5 Заң консультанты немесе ол өкілдік ететін заң ұйымы клиенттің құжаттарын сақтаудың және өндеудің қауіпсіз жүйесінің болуын, клиентпен жылдам байланыс жасау арналарын қалыпта ұстауды, сондай-ақ клиентке көрсетілетін қызметтердің есебін жүргізу және бақылау жүйесінің болуын қамтамасыз етуге тиіс.

2.8 Заңдылық қағидасы

- 2.8.1 Заң консультантының көрсететін қызметі, соның ішінде құқықтық қорытындылары, пікірлері, ауызша кеңестері және басқа да ауызша және жазбаша консультациялары қолданылатын заңнамаға сәйкес болуға тиіс.
- 2.8.2 Заң консультанты заңнамаға қайши келетін, сондай-ақ Кодекс ережелерінің бұзылуына апарып соғатын клиенттің ешбір тілектерін, өтініштері мен нұсқауларын орындаудағы тиіс.

3 - бөлім. Заң консультанттының міндеттері

- 3.1 Заң консультанты клиенттің өкілі, құқықтық жүйенің реңді түрінде заң көмегінің сапасы үшін ерекше жауапкершілік көтеруге тиіс.

- 3.2 Заң консультанты заңға сәйкес өзінде бар құқықтар мен міндеттер және олардың тәжірибе жүзінде қалай іске асырылып отырғаны жайында клиентке ақпарат беруге тиіс.
- 3.3 Заң консультанты процестегі сайыскерлік ережелеріне сәйкес клиенттің позициясын белсенді түрде қорғауға тиіс.
- 3.4 Заң консультанты өзін клиенттің сенімінен айырылу қатеріне ұшыратуы мүмкін нерсе жасамауға тиіс.
- 3.5 Заң консультанты клиент үшін қолайлы нәтижеге жетуге, сондай-ақ клиенттің қарама-қарсы мүдделерін келістіруге ұмтылуға тиіс, осы орайда ол істерді адаптацияның жаңынан жүргізу ережелерін сақтауға, клиенттің заңдық ісіне жан-жақты баға беруге, оны одан хабардар етіп отыруға тиіс.
- 3.6 Заң консультанты өзінің функцияларын орындағанда отырып, біліктілікпен әрі жылдам әрекет етуге, клиентпен тұрақты байланыс жасауға және іс бойынша оның мүдделерін қозғайтын барлық мәселелерді онымен бірге талқылауға, құпиялық талаптарын сақтауға тиіс.
- 3.7 Заң консультантының заң көмегін көрсету кезіндегі, сондай-ақ жеке өміріндегі мінезд-құлқы заңының, мораль мен адамгершіліктің талаптарына сай болуға тиіс.
- 3.8 Заң консультанты заңмен белгіленген рәсімдерді басқа адамдардың мазасын кетіру немесе оларды қорқыту мақсатымен емес, ал тек заңды мақсаттарда ғана пайдалануға тиіс.
- 3.9 Заң консультанты құқықтық жүйеге және бұл жүйенің лауазымды тұлғаларына, соның ішінде судьяларға, заң көмегін көрсетудің басқа субъекттеріне және мемлекеттік қызметшілерге құрметпен қарауға тиіс. Заң консультантының міндеттеріне ресми органдардың шешімдерінің, олардың лауазымды тұлғаларының әрекеттерінің дұрыстырығын даулау кіретінінен қарамастан, ол сонымен қатар заң позициясында тұруға міндетті.
- 3.10 Заң консультанты сот тәрелігін атқарудың және заң көмегінің саласын жақсартуға қол жеткізуға тиіс. Ол заң консультанты мамандығының өкілі ретінде клиентке құқықтық көмек көрсету үшін қажетті біліммен шектелмей, құқық саласындағы білімінің ауқымын кеңейтуге, бұл білімін заңдарды жетілдіру үшін қолдануға және заң білімін беру саласын жақсартуға қол жеткізуға тиіс.
- 3.11 Заң консультанты аз қамтылған, табысы аз клиенттердің оның көрсететін қызметіне төлей алмайтынын есте сақтауға және сондықтан өзінің жұмыс уақытының бір бөлігін олардың мүдделерін өтеуесіз қорғауға бөлуге тиіс.
- 3.12 Заң консультанты өзінің жасайтын әрекеттері көсіби талаптарға сай келетін кезде оның қызметіне мемлекет тарапынан бақылау жасалуына негіз жоқ екенін және өзінің төуелсіз екенін есінде сақтауға тиіс.
- 3.13 Өзінде заң консультанты Көсіби әдеп кодексін сақтауға және басқа заң консультанттарының да көсіби әдепті сақтауына қол жеткізуға, сондай-ақ аталған міндеттердің орындалмауы заң консультанты мамандығының төуелсіздігіне және ол қызмет ететін қоғамның мүдделеріне қатер туғызатынын есте сақтауға тиіс.
- 3.14 Заң консультанттарының мемлекеттік қызметте болуына болмайды.
- 3.15 Заң консультанты сыйбайлар жемқорлық көріністеріне қарсы әрекет жасауға міндетті.
- 3.16 Заң көмегін көрсету кезінде, сондай-ақ қоғамдық іс-шараларға қатысу кезінде, бұқаралық ақпарат құралдарымен, әлеуметтік желілерде қарым-қатынас жасау кезінде Заң консультанты:
- а) адамның жынысына, жасына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, азаматтығына, әлеуметтік, мүліктік немесе отбасылық жағдайына, саяси немесе діни көзқарасына қарап алалау сипатындағы кез келген пікір айтудан және әрекет жасаудан;
 - б) өрескелдіктен, менсінбеген кейіп танытудан, асқақтап сөйлеуден, алдын ала пішілген ескерту жасаудан, құқыққа қайши, орынсыз айып тағудан;
 - в) қорқытудан, қорлайтын сөз немесе ілікпе сөз айтудан, дұрыс қарым-қатынас жасауға кедергі болатын немесе құқыққа қайши мінезд-құлқыққа арандататын әрекет жасаудан;
 - г) кенесу, кездесу, әңгімелесу, клиенттермен қызмет бабымен басқадай қатынасу кезінде темекі тартудан аулақ болады.

4 - бөлім. Заң консультантының клиенттермен қарым-қатынасы

- 4.1 Заң консультантты өзінің клиентіне онымен арада жасалған заң қызметтің көрсету туралы шарттың (келісімнің) негізінде өкілдік етеді.
- 4.2 Заң консультантының ол заң көмегін көрсететін клиентпен өзара қарым-қатынасы сенімділіктің (сенімнің) негізінде құрылуға тиіс. Заң консультантына деген сенімге оның кесіпқойлығымен, клиентке адалдығымен, ақкөнілдігімен және ашықтығымен қол жетеді. Заң консультантты өзінің тәжірибесін немесе сот органдарының, мемлекеттік органның, үйымның лауазымды тұлғаларымен жақсы қарым-қатынаста екеніне сүйеніп, клиентке істің ойдағыдан аяқталатынына қандай да бір кепілдік беруге немесе соған сендіруге және үміттендіруге құқылы емес. Заң консультантты шартты (келісімді) клиенттің сенім жүктелген тұлғасымен немесе оның занды өкілімен де жасай алады.
- 4.3 Заң консультантты клиентпен келісім бойынша ақылға қонымды қаламақы белгілеуге тиіс, оның мәлшері негізді және әділ болуы қажет.
- 4.4 Заң консультантты негұрлым тез аяқталатын баламасы бола тұра көп уақытты қажет ететін рәсімдерді пайдалану арқылы сағаттық төлемге негізделген шартты (келісімді) қиянат етіп пайдаланбауға тиіс.

5 - бөлім. Заң консультантының сотпен, азаматтық процеске басқа қатысушылармен қарым-қатынасы

- 5.1 Азаматтық сот өндірісіне қатысу және сот процессіне төрағалық етушінің, прокурордың, басқа тараптап процеске қатысушылардың әрекеттеріне қарсы заңмен белгіленген тәртіpte наразылық білдіру кезінде Заң консультантты ұстамдылық пен әдептілік танытуға міндетті.
- 5.2 Сот процессіне, бітістіру рәсімдеріне қатыса отырып Заң консультантты басқа тұлғалардың – процеске қатысушылардың ар-намысы мен қадір-қасиетін қорлайтын және кемсітетін сұрақтарды қоймауға, оларға құрметпен қарауға тиіс.
- 5.3 Заң консультантты сотты құнілгері хабардар етіп, сот процессінің кейінге қалдырылуына, сотқа келмей қалуға, дәлелді себепсіз жүйелі түрде кешігүе жол бермеуге тиіс.
- 5.4 Заң консультантты мамандығы бойынша әріптестеріне құрметпен қарауға, Палатада дұрыс адамгершілік-психологиялық климатты сақтауға міндетті.
- 5.5 Заң консультантты өзінің мүдделеріне өкілдік ету үшін тағы басқа Заң консультантының қызметтің пайдаланып отырган клиентпен шарт (келісім) жасайтын жағдайда, оған өзінің процеске кірісітін туралы хабарлауға тиіс.
- 5.6 Егер азаматтық іс бойынша екінші тараптың заң консультантты (адвокаты) бар болса, Заң консультантты екінші тараптың мүдделеріне өкілдік ететін заң консультантының қатысусының екінші тараппен қатынасуға құқылы емес.
- 5.7 Өз қызметтің жүзеге асырып отырган Заң консультантының сыртқы келбеті қызметтік іс-шараның жағдайлары мен пішіміне байланысты азаматтардың Палатаға құрметпен қарауына септесуге, ресмилігімен, ұстамдылығымен, дәстүрлілігімен, мұнтаздығымен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік стильге сәйкес келуге тиіс. Заң консультантты болып істейтін әйелдерге косметика пайдалану және әшекей тағу жағынан сыйрайылық пен ақылға қонымды қанағатшылдық танытуға кеңес беріледі. Әр Заң консультантты мемлекеттік органдарға, соттарға және т.б. баратын кезде Палатаның Басқармасы бекіткен атрибут белгілерді тағып журуғе тиіс.
- 5.8 Заң консультантты істің барлық мән-жайларын соттың жан-жақты және толық анықтауы және занды шешім шығаруы үшін сот талқылауында өзінің процессуалдық құқықтары мен міндеттерін пайдаланып, адал ниетпен әрекет етуге тиіс. Заң консультантты қарау сатысындағы іс бойынша соттың қызметтіне БАҚ-та жария баға бермеуге, сондай-ақ шығарылған, бірақ занды күшіне енбеген сот шешіміне баға бермеуге тиіс. Күшіне енген сот шешімдеріне Заң консультантының түсіндірмеле беруіне болады, бірақ мұндай түсіндірмелер қоғам тарапынан сот билігінің беделін түсіру ретінде бағаланбайтында жасалуға тиіс.
- 5.9 Соттарда қолданылып жүрген ережелерге сәйкес Заң консультанттарының сот ғимаратына жеке тексерусіз кіруіне және нормативтік актілер мен істің материалдарын іздеу, сот құжаттарын фотосуретке түсіру үшін смартфондарды, планшеттер мен компьютерлерді пайдалануына рұқсат етілген жағдайда, Заң консультанттары сот мәжілісі залында

ССС 8. 2022

осындағы құрылғылар арқылы фото- және бейнетүсірілімді сottың рұқсатынсыз жасамайды.

6 - бөлім. Кесіби ынтымақтастық

- 6.1 Заң консультанттары қызмет көрсету саласында адаптацияниң тәсілдерінде қолданылады.
- 6.2 Заңгер мамандығының корпоративтік рухы клиенттердің мүддесінде және заңгер мамандығының беделіне зиян келтіруі мүмкін болатын сот дауларын және басқа да талқылауды болғызыбау мақсатында Заң консультанттарының арасында сенімді қарым-қатынас пен ынтымақтастық орнатылуын қажет етеді.
- 6.3 Заң консультанттына клиент тарапынан басқа заң консультанттымен бірге заң көмегін көрсету туралы ұсыныс келіп түскен жағдайда, ол соңғысының бұған келісітініне көз жеткізуге тиіс. Соңғысы істі бірлесіп жүргізуге қарсы болған жағдайда, Заң консультантты клиентке оның осы заң консультанттарының бірін немесе басқа заң консультанттарын тандауға құқығы бар екені туралы түсіндіруге міндетті.
- 6.4 Қыын этикалық жағдайда қалай әрекет ету керектігі туралы түсіндірмे алу үшін Заң консультанттының Палатаға жүгінуге құқығы бар.

7 - бөлім. Қорытынды ережелер

- 7.1 Осы Кодекс Заң консультанттарының сақтауы үшін міндетті болып табылады.
- 7.2 Палатаға мүше болып кіретін тұлғалар міндетті түрде осы Кодекспен таныстырылуға және тәжірибелік қызметінде оны мұлтікіз басшылыққа алуға тиіс.
- 7.3 Заң консультанттарының осы Кодексті сақтайтынына үйімдік және корпоративтік шаралар жиынтығымен, Қазақстан Республикасының «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» тиісті заңымен және осы Кодекспен кепілдік беріледі.
- 7.4 Кесіби әдеп кодексі Заң консультанттының өзінің кесіби міндеттерін лайықты, адаптацияниң тиімді түрде және қандай да бір әсерден тәуелсіз орындаудына көмектесуге тиіс.
- 7.5 Осы Кодекспен реттелмейтін қарым-қатынастар ададыққа, инабаттылыққа, басқа да адамгершілік-моральдық аспектілерге, сондай-ақ соған үқсас қатынастарды реттеудің қалыптасқан тәжірибесіне негізделуге тиіс.
- 7.6 Заң консультанттының осы Заң консультанттарының Кесіби әдеп кодексінің ережелерін орындауды тәртіптік жауаптылық шараларының қолданылуына, тілті Палатадан шығарылуына дейін алып келеді.
- 7.7 Заң консультанттарының Кесіби әдеп кодексі «Kazakhstan Bar Association» Заң консультанттары палатасының Мүшелерінің Жалпы жиналышы бекіткен күннен бастап күшіне енеді.
- 7.8 Кодекстің сақталуы Заң консультанттарының кесіби, білікті және адаптацияниң жағдай туғызады, сондай-ақ жалпы заңгер мамандығының беделінің жоғарылауына септеседі. Кесіби әдеп мәселелері Кодекспен және Палатаның Жарғысымен реттелмейтін жағдайларда, Заң консультанттары заң мамандығында қалыптасқан және қолданылатын заңнамаға, мораль мен адамгершіліктің жалпы қағидаларына сәйкес келетін салт пен дәстүрді сақтауға міндетті.